



BEGREPER I BARNEHAGEN

Matematikk handler i stor grad om språk. Matematikkspråket består av begreper og symboler. Gjennom samtale om egne erfaringer innenfor det matematiske området utvider barna sitt matematiske språk. De hører begrepene i ulike settinger og de begynner å se sammenhenger. Begrepsinnlæringen må skje i nært samspill med en interessert og aktiv voksen, som bruker det matematiske språket **presist** og **bevisst** i hverdags situasjoner, lek og tilrettelagte aktiviteter i barnehagen. Gjennom hverdag og lek blir begrepene brukt i nyttige, relevante og varierte situasjoner, og barna forstår innholdet i begrepet ved at de hører det igjen og igjen. I tilrettelagte aktiviteter øver vi mer konsentrert på enkelte utvalgte begreper.

Den enkelte barnehage og den enkelte voksne må finne fram til det som interesserer barna og barnegruppa og arbeide ut fra disse interessene. Vi må ta tak i barnets erfaringsverden og bygge videre på denne. Under ser dere en oversikt over begreper vi må arbeide med på varierte måter i barnehagen.

Begrepssystem	Begreper
Farger	Rød, blå, grønn, gul, brun, svart, hvit, og nyanser av farger som rosa, lysegrønn og blå m.m.
Klassifisering	Lik og ulik. Likt og forskjellig. Flere, færre og like mange
Form	Rett og rund. Kant og hjørne. 2-dimensjonale former: Trekant, sirkel, firkant, femkant, sekskant 3-dimensjonale former: Sylinder, kule, kube, pyramide
Mønster	Stripet, rutet, prikket, blomstret. Finne repeterende enhet i mønster. Symmetri.
Stilling	Skrå, rett, stående, liggende, bøyd
Lukkethet, plassering og rekkefølge	Inni, utenfor, på, under, over, mellom, ved siden av, foran og bak, øverst og nederst, først, sist, etter
Størrelse	Stor, liten, (større enn, mindre enn, størst, minst). Etter hvert: På hvilken måte størst eller minst – lengst, tyngst, eldst, bredest osv.
Retning	Nedover, oppover, fra høyre mot venstre, fra venstre mot høyre. Rett frem, rundt.
Telling	Lære telleremsen utenat. Øve på en til hver. Telle med en-til-en korrespondanse.
Antall	Antallene 1, 2, 3 (ev. større antall/flere) i mengder (antallet finner vi ved å telle og antallet kan angis med tallsymboler). Forandring av antall i mengder: - Å gjøre antallet større, (å legge til, å plusse) en flere, to flere. - Å gjøre antallet mindre (å ta bort, å trekke fra), en færre, to færre. Del-del-hel. Dele antall i deler. Fem er for eksempel 2 og 2 og 1. Gruppering i 5ere og 10ere.
Funksjoner	Snakke om ulike funksjoner i hverdagslivet. Hva ting kan brukes til: brukes til å tegne med, drikke av, leke med, sitte på, spise med osv.
Stoff-arter	Tre, papir, plast, glass, tøy, skinn, metall
Overflate	Glatt, ru/ruglete, matt, blank
Stoff egenskaper	Tung, lett, bløtt, hardt, knuselig, flytende.
Målinger	Lang, kort, like lang. Tung, lett, like tung. Full, tom, halvfull. Varm, kald og lunken. Etter hvert: Standardiserte begreper som: meter, liter og kilo. Sammenligning av objekter.
Lukt	God/vond lukt, lukt i naturen. Matlukt av ulike slag
Smak	Sur, søt, salt. Eplemak, appelsinsmak osv
Tid	Dag, natt, morgen, kveld. Årstidene. Uke, helg.
Forandring	I form, farge, stilling, tid/årstid, antall, retning osv.
Fart/hastighet	Stor, liten (større, mindre, størst, minst). Fart. God tid, travelt.
Penger	Like mange, mynter, verdi, veksling